

Ústav anglického jazyka a didaktiky

V Praze dne 31. 8. 2014

Oponentský posudek bakalářské práce Marie Salovaary:

„Anglické ekvivalenty českých zdobněných substantiv“

Bakalářská práce Marie Salovaary si klade za cíl prozkoumat anglické překladové protějšky českých zdobněných a to především na materiálu získaném z paralelního korpusu Intercorp.

Autorka nejprve zpracovala teoretické kapitoly, ve kterých shrnuje značně různorodé definice zdobněných v české i anglické odborné literatuře, rozebírá jejich formální, sémantické i pragmatické aspekty v obou jazycích a detailně se zabývá především čtyřmi vybranými anglickými deminutivními příponami *-let, -ette, -ling* a *-ie*.

Teoretický úvod je na bakalářskou práci poměrně důkladným přehledem dosavadní literatury a dobře vystihuje základní problém tohoto tématu - nesnadnost jednoznačné definice zdobněných v češtině i v angličtině, nemluvě o definici postihující zdobněné v obou jazycích.

Bohužel, co možná nejjednoznačnější definice zkoumaného jevu je u korpusové studie zcela zásadní a autorka se o ni (byť by to jistě nebylo snadné) sama přímo nepokouší, ani nenabízí jasnou syntézu zmíněných definic. Jediným jasným kritériem pro vyhledávání jsou pro ni vybrané deminutivní přípony, které ale (a autorka si toho je dobře vědoma) mají řadu funkcí, z nichž některé lze stěží označit za deminutivní. Vzhledem k absenci jasnější definice v metodologické části pak zařazení či vyřazení některých korpusových příkladů (*bookie* byl vyřazen, *Eddie, chlapík*, nebo *stránka* vyřazené nebyly) zbytečně snižuje důvěryhodnost výsledků celé práce.

Po teoretickém úvodu následuje samotná analýza rozdělená z praktických důvodů do čtyř částí.

První zkoumá překladové protějšky u sta náhodně vybraných výsledků korpusového dotazu na české zdobněné druhého stupně (formy druhého stupně jsou jednoznačně deminutivní než formy odpovídající stupni prvnímu). Výsledky této části odpovídají očekávání - anglické ekvivalenty jsou zřídka utvořeny synteticky (ze sta výsledků zřejmě ani jednou). Pěkně se také potvrdila různá funkce analytických modifikátorů *small* a *little*.

Druhá část se zabývá zdobněnými prvního stupně a vzhledem k vysoké frekvenci forem tvořených příponami odpovídajícími prvnímu stupni zdobněných si autorka vyhledala a vybrala pět nejfrekventovanějších zdobněných a analyzovala jen jejich anglické ekvivalenty. Zde považuji za nešťastné, že frekvence byla pro autorku jediným kritériem. Z pěti vybraných zdobněných: *chlapík, stránka, kousek, maminka* a *tatínek* bych za jednoznačné zdobněné považoval jen poslední dvě (které jsou navíc formálně i sémanticky velmi blízké). Slovo *kousek* lze v některých případech za zdobněnou jistě považovat, ale zřejmě ne vždy. Slova *chlapík* a *stránka* dle mého názoru nelze dost dobře za zdobněné považovat.

Ústav anglického jazyka a didaktiky

Aby se do výzkumu podařilo zařadit větší počet syntetických forem anglických zdobnělin, využila autorka čtyři dle literatury nejčastější anglické deminutivní přípony (-ling, -ette, -let a -ie; obzvláště víceznačnou příponu -y pak raději pominula) a to jednak k omezení výsledků hledání v české části korpusu (třetí část), jednak i přímo k vyhledávání v anglické části korpusu (čtvrtá část). Ve třetí části mi není zcela jasné, proč se autorka omezila jen na první stupeň zdobnělin - ve výsledcích se navíc vyskytují zdobněliny obou stupňů, protože přípony prvního stupně tvoří v některých případech přirozenou součást přípon druhého stupně (-eč-ek). Vzhledem k tomu, že korpusy nejsou zarovnány na úrovni slov, ani třetí část nepřinesla větší počet anglických syntetických ekvivalentů.

Ty jsou přítomny až v poslední části analýzy, kde autorka postupuje po jednotlivých anglických příponách. Analýza sémantiky jednotlivých přípon je zajímavá, ale ne vždy je zcela jasné, jaký je vztah mezi korpusovou analýzou a autorčinými závěry. Na str. 56 např. autorka uvádí, že většina výsledků ukazuje na emotivní význam, 8 pak na malý rozměr a že lze tedy souhlasit s Qurikovým označením "familiarity marker". Pokud správně čtu tabulku 12, vidím emotivní význam jen u 7 výsledků. Celkově se ale jedná o drobnost.

Myslím, že práci by prospělo jasnější rozdělení do dvou celků: první by se zabýval anglickými překladovými protějšky, tedy jak se překládají české zdobněliny, druhý by se pak zaměřil na analýzu tvoření (vyjadřování) anglických zdobnělin. V tuto chvíli není někdy jasné, na jakou výzkumnou otázku chce autorka danou částí analýzy odpovídat. Na str. 59 např. autorka píše, že tabulka 4 ukazuje chudost angličtiny co do deminutivních přípon, tak i ve vyjadřování zdobnělin obecně. Ač lze s takovým závěrem jistě souhlasit, tabulka 4 ani příslušná analýza k takovému závěru plně neopravňuje - dokazuje to, že české zdobněliny nejsou překládány zdobnělinami anglickými (že se tento jev pro různé jazyky pojímá různě, myslím vyplývá z teoretické části práce).

Zároveň je ale třeba docenit, že ač se jedná o téma teoreticky ne zcela jasně definované, autorka prokázala schopnost dobře se orientovat v relevantní literatuře, formulovat smysluplné korpusové dotazy, pracovat s paralelním korpusem a analyzovat výsledky z něj načerpané. Oceňuji i různé autorčiny drobnější postřehy, např. že české syntetické ekvivalenty zdobnělin jsou frekventované, ale že jsou i formálně velmi bohaté (kachňátka, káčátka, kačátka, káčata).

Jazykově i technicky je práce na dobré úrovni, některé překlepy a formulační nejasnosti jsem označil do výtisku práce.

Práce tak zcela splňuje požadavky kladené na bakalářské práce a proto ji doporučuji k obhajobě s navrženým hodnocením: velmi dobře.

Mgr. Ondřej Tichý, Ph.D.,
Ústav anglického jazyka a didaktiky